

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ
INGRIDA ŠIMONYTĖ**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6978 El. p. ingrida.simonyte@lrs.lt

Finansų ministrui
Viliui Šapokai

**RAŠYTINIS KLAUSIMAS
DĖL 2020 m. BIUDŽETO IŠLAIDŲ**

2020-06-25 Nr. 410-KL-42

Lietuvos Respublikos Konstitucija numato, kad Lietuvos Respublikos Seimas tvirtina valstybės biudžetą ir prižiūri, kaip jis vykdomas. Ji taip pat numato, kad Seimas sprendžia dėl esminių valstybės turtinių įsipareigojimų.

Atsižvelgiant į COVID-19 pandemijos sukeltas įtampas pasaulio ir Lietuvos ekonomikoje, akivaizdu, kad patvirtintas 2020 metų valstybės biudžetas negalės būti įvykdytas tiek dėl neigiamo poveikio planuotoms biudžeto pajamoms, tiek dėl Vyriausybės deklaruojamų papildomų išlaidų poreikio. Abu šie poveikiai pareikalaus papildomų skolintų lėšų. Tuo tikslu pandemijos pradžioje buvo patvirtinta Vyriausybės teisė pasiskolinti ženkliai daugiau, nei buvo nustatyta tvirtinant 2020 metų valstybės biudžetą.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą viršijant Seimo patvirtintų asignavimų sumas galima naudoti lėšas, pasiskolintas atitinkamų metų biudžeto įstatyme nustatytiems tikslams (šiuo atveju 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 13 straipsnio 3 dalies 1 punktą). Tačiau negali būti pažeistas ne tik skolinimosi limitas, bet ir Seimo patvirtintas valdžios sektoriaus deficito dydis.

Pastaruoju metu metu Seimo svarstyti įstatymai numato esmingai didesnę išlaidų poreikį atskiroms programoms, nei yra nustatyta biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatyme.

2020 m. valstybės biudžeto patvirtinimo įstatymas numato Vyriausybės teisę skolintomis lėšomis virš patvirtintų asignavimų finansuoti priemones reikalingas ekstremalios situacijos valdymui bei likvidavimui ir su ja susijusių išlaidų kompensavimui. Tačiau tokio pobūdžio išlaidas detalizuojantis Civilinės saugos įstatymas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 27 d. nutarimas Nr. 1107 “Dėl Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašo ir Valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo” neleistų tokioms išlaidoms priskirti pvz. vienkartinės išmokos socialinių išmokų gavėjams ar kitų makroekonominės politikos priemonių, kuriomis siekiama ekonominio poveikio plačioms visuomenės grupėms ir ekonomikai bendrai per paklausos didinimą. Be to, minima biudžeto įstatymo nuostata skirta iš esmės sunkiai numatomoms, staiga atsiradusioms išlaidoms, kai biudžeto įstatymo pakeitimas galėtų sulėtinti reakcijos greitį ir taip sukelti papildomą žalą ir reikalauja, kad dėl tokių priemonių naudojimo nebūtų pažeistas Seimo patvirtintas valdžios sektoriaus balanso rodiklis. Atkreipiu Jūsų dėmesį ir į tai, kad 2020 m. Stabilumo programoje tarp diskrecinių priemonių COVID-19 situacijai spręsti

apskritai nėra nurodyta pvz. vienkartinių išmokų socialinių išmokų gavėjams mokėjimo, nors sprendimus dėl abiejų dokumentų Vyriausybė priėmė tą pačią dieną.

Akivaizdu, kad Seimo patvirtintas valdžios sektoriaus deficito lygis nebus pasiektas tiek dėl objektyvių priežasčių (pajamų sumažėjimo), tik ir dėl diskrecinių papildomų išlaidų sprendimų. Atsižvelgiant į tai, nesuprantamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės delsimas pateikti atitinkamai patikslintą 2020 m. valstybės biudžeto įstatymo pakeitimo projektą, kurį pateikti įpareigoja ir Seimo Statuto 180 straipsnio 4 dalis. Ženklios papildomų finansinių įsipareigojimų sumos negali būti priimanamos be įprastos demokratinės biudžeto tvirtinimo ir tikslinimo procedūros.

Atsakydamas į mano klausimą 2020 m. gegužės 12 d. Seimo plenariniame posėdyje teigėte, kad nematote pagrindo teikti 2020 m. valstybės biudžeto įstatymo pakeitimo projekto, nes visos papildomos išlaidos bus automatiškai priskirtos išlaidoms ekstremaliai situacijai valdyti ir padariniams likviduoti ir jas neva galite patirti esamo reguliavimo nekeičiant, vien tik patikslinus skolinimosi limitą.

Kadangi vis dar negavome atsakymo į 2020 m. gegužės 14 d. Jums siųstą raštą, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 212 straipsniu, maloniai prašau atsakyti į šiuos klausimus:

1. Kokiu teisiniu dokumentu ar dokumentais patvirtintos diskrecinės priemonės, kurias ketinama finansuoti iš skolintų lėšų viršijant Seimo patvirtintus maksimalius asignavimus, ir joms numatytos konkrečios lėšos? Prašyčiau šią informaciją detalizuoti pagal priemones.

2. Kokiu pagrindu minimos priemonės priskiriamos ekstremalios situacijos likvidavimo ir nuotolių kompensavimo išlaidoms pagal Civilinės saugos įstatymo 31-33 straipsnių nuostatas ir jas įgyvendinančius Vyriausybės nutarimus? Paaiškinimą prašyčiau pateikti pagal kiekvieną diskrecinę priemonę – kokias konkrečias minimo įstatymo numatytas išlaidų rūšis ir jų mokėjimą reglamentuojančias tvarkas šios diskrecinės priemonės atitinka;

3. Kokiu būdu finansuodamas išlaidas virš Seimo patvirtintų asignavimų numatote nepažeisti šiuo metu Seimo patvirtinto valdžios sektoriaus balanso rodiklio, kaip reikalaujama 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalies 1 punkte?

Pagarbiai
Seimo narė

Ingrida Šimonytė